

Littérature hébraïque et générale pour nouveaux immigrants

Instructions au candidat

- א. Durée de l'examen : deux heures et demi.
- ב. Structure du questionnaire et barème de notation :
Ce questionnaire comporte quatre parties.
Première partie : Nouvelle
Deuxième partie : Roman et novella
Troisième partie : Théâtre
Quatrième partie : Poésie (poésie médiévale, poésie de Bialik, poésie de Uri Zvi Grinberg)
- La première partie (nouvelle - 32 points) est **obligatoire**.
Parmi les trois autres parties, à savoir la deuxième, troisième et quatrième partie, vous devez en choisir deux et répondre aux questions selon les instructions énoncées dans chacune des parties (pour chaque partie - 34 points).
- ג. Matériel auxiliaire autorisé :
(1) Un dictionnaire, selon le choix du candidat.
(2) La liste des œuvres.
- ד. Instructions supplémentaires :
(1) Indiquez en tête de chaque réponse le numéro de la partie et le numéro de la question à laquelle vous avez choisi de répondre.
(2) Ne citez pas d'exemples tirés de la même oeuvre pour répondre aux différentes questions.
(3) Pour les candidats scolarisés : il est obligatoire de joindre au cahier la liste des œuvres étudiées.
Aux candidats externes et aux candidats *Mishné* : une liste des œuvres sera distribuée.

Tout ce que vous voulez écrire en tant que brouillon (plans, calculs, etc.), doit être écrit dans votre cahier d'examen uniquement, sur des pages séparées. Indiquez "סייטה" en haut de chaque page de brouillon. Écrire des notes de brouillon sur d'autres feuilles que celles du cahier d'examen, risque d'entraîner votre disqualification !

Bonne chance!

ספרות עברית וכללית לעולים חדשים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שעותיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה :
בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון : סיפור קצר
פרק שני : רומאן ונובלה
פרק שלישי : דרמה
פרק רביעי : שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת אורי צבי גרינברג)
- הפרק הראשון (סיפור קצר - 32 נקודות) הוא **חובה**.
משלושת הפרקים השני, השלישי והרביעי יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק - 34 נקודות).
- ג. חומר עזר מותר בשימוש :
(1) מילון לפי בחירת הנבחן.
(2) רשימת יצירות.
- ד. הוראות מיוחדות :
(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
(3) לנבחנים אינטרניים: **חובה** לצרף למחברת את רשימת היצירות שנלמדו.
לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה : תמסר רשימת יצירות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיטה" בראש כל עמוד טיטה. רישום טיטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

בהצלחה!

Questions

Première partie – Nouvelle

Attention : Cette partie est obligatoire.

Répondez à deux questions parmi les questions 1 à 4 (16 points par question).

N'illustrez pas vos différentes réponses à l'aide d'une même œuvre.

Attention : Ne répondez pas aux questions 1 et 2, en vous référant à la nouvelle "הסיף" de Shai Agnon [ש"י עגנון] ni à la nouvelle "רעידת אדמה בצ'ילה" de Von Kleist [פון קלייסט] .

1. Décrivez un tournant dans l'intrigue de la nouvelle que vous avez étudiée.
Pourquoi, selon-vous, s'agit-il d'un tournant ? Expliquez comment ce tournant contribue à la construction du sens de la nouvelle.
2. Décrivez les traits de caractère du personnage principal de la nouvelle que vous avez étudiée, puis expliquez de quelle manière ils sont exprimés dans la nouvelle.

שמואל יוסף עגנון / הסיף

3. Répondez aux deux paragraphes א et ב.
 - א. Expliquez puis illustrez de quelle manière la tension entre guerre et paix est exprimée dans la nouvelle. (10 points)
 - ב. Selon vous, l'enterrement de l'épée [הסיף] apaise-il cette tension ? Justifiez vos propos. (6 points)

פון קלייסט / רעידת אדמה בצ'ילה

4. Suite au tremblement de terre, différentes facettes de la personnalité et du comportement des personnages ont été mises en lumière.
Expliquez et illustrez cette affirmation.

Deuxième partie – Roman et novella

Si vous choisissez cette partie, répondez à l'une des questions parmi les questions 5 à 7 (34 points).

5. Décrivez des décisions prises par le personnage principal du roman ou de la novella que vous avez étudié, puis expliquez ce qui a mené ce personnage à prendre ces décisions.
Que nous apprennent ces décisions sur la personnalité de ce personnage ? Expliquez et illustrez vos propos.
6. Le personnage principal du roman ou de la novella que vous avez étudié se résigne-t-il à accepter sa situation ou essaye-t-il de changer cette situation ?
Expliquez et illustrez vos propos.
7. נל הרפר לי / אל תיגע בזמיר
Décrivez le personnage de Boo Radley, puis expliquez de quelle manière le rapport de la société à son égard reflète le rapport à l'autre dans le village de Maycomb, tel qu'il apparaît dans l'ensemble du roman.

Troisième partie – Théâtre

Si vous choisissez cette partie, répondez à une question parmi les questions 8 à 13 (34 points).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך";

טרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

8. Les luttes de pouvoir entre les personnages ou les luttes intérieures (chez le héros) alimentent l'intrigue de nombreuses tragédies.
De quelle manière ces luttes apparaissent-elles dans la tragédie de Sophocle ou dans la tragédie de Shakespeare que vous avez étudiée ? Expliquez et illustrez comment ces luttes contribuent à la construction du sens de la pièce.

טרגדיות של סופוקלס

אנטיגונה

9. Le dialogue entre Créon et Hémon et le dialogue entre Créon et Tirésias sont des dialogues centraux dans la tragédie "Antigone".
Décrivez l'un de ces dialogues, puis expliquez la contribution de ce dialogue à la construction du sens de la tragédie.

אדיפוס המלך

10. Décrivez la conclusion de la tragédie "Œdipe roi", puis expliquez quels traits de la personnalité d'Œdipe, le héros tragique, ont mené à cette conclusion.

טרגדיות של שקספיר: המלט, המלך ליר, מקבת, אותלו, רומיאו ויוליה

11. Des sentiments forts tels que la vengeance, la passion, la soif de pouvoir et la jalousie alimentent l'intrigue de nombreuses tragédies de Shakespeare.
Quels sont les sentiments qui alimentent l'intrigue de la tragédie de Shakespeare que vous avez étudiée ? Expliquez et illustrez vos propos.

Théâtre moderne (du 19ème siècle ou du 20ème siècle)

12. De nombreuses œuvres décrivent aussi bien ce qui relie les hommes entre eux que ce qui les sépare.
Expliquez et illustrez cette affirmation en vous fondant sur la pièce moderne que vous avez étudiée.
13. Décrivez la détresse ressentie par un personnage principal de la pièce moderne que vous avez étudiée, puis expliquez pourquoi ce personnage ressent cela.

Quatrième partie – Poésie

(Poésie médiévale, poésie de Bialik, poésie de Uri Zvi Grinberg)

Si vous choisissez cette partie, répondez à deux questions parmi les questions 14 à 21 (17 points par question).

Poésie médiévale [שירת ימי הביניים]

14. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

ראה שמש / שלמה אבן-גבירול

ראה שמש לעת ערב אדמה / כאלו לבשה תולע למכסה,
תפישט פאתי צפון וימין / ורוח ים בארגמן תכסה,
וארץ – עזבה אותה ערמה / בצל הלילה תלין ותחסה,
והשחק אזי קדר, כאלו / בשק על מות יקותיאל מכסה.

De quelle manière la douleur que le poète ressent face à la mort de Yékoutiel et l'importance de Yékoutiel aux yeux du poète s'expriment-elles dans ce poème ?
Expliquez et illustrez vos propos.

15. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

כתנות פסים / משה אבן עזרא

כתנות פסים / לבש הגן / וכסות רקמה / מדי דשאו,
ומעיל תשבץ / עטה כל עץ / ולכל עין / הראה פלאו.
כל ציץ חדש / לזמן חדש / יצא שוחק / לקראת בואו –
אך לפניהם / שושן עבר, / מלך, כי על / הורם כסאו.
יצא מבין / משמר עליו / וישנה את / בגדי כלאו.
מי לא ישתה / יינו עליו – / האיש ההוא / ישא חטאו!

De quelle manière l'émerveillement du poète face à la floraison dans le jardin au printemps s'exprime dans ce poème ? Expliquez et illustrez vos propos.

16. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

לֹאטֹף דְּבָרֵי שִׁירָה / שלמה אבן-גבירול

לֹאטֹף דְּבָרֵי שִׁירָה, דְּבוּרָה, / אֲשֶׁר קָרִית "שְׁמַע" מִפִּיךָ יִקְרָא,
מִיִּחְדָּת וּמֵאַרְכָּת בְּ"אַחַד" / וּמִתְזַת בְּזִכְרָךְ רֵם וְנוֹרָא,
אֲשֶׁר נָתַן דְּבַשׁ תַּחַת לְשׁוֹנְךָ / וְשֵׁם לָךְ לְהַדִּיף אוֹיְבֶךָ מֵרָחָה.
הֲלֹא אִם אֶת בְּעִינֶיךָ קִטְנָה - / כְּבוֹדָה אֶת וְלָךְ מִשְׁפֹּט בְּכוֹרָה.
חֲמוּדוֹת טֹהָרוֹ אוֹתָךְ, וְאֵינְךָ / כְּשֶׁרָץ עוֹף אֲבָל צָפוֹר טְהוֹרָה.

Expliquez l'anthropomorphisme [האנשה] utilisé dans ce poème ainsi que sa contribution à la compréhension du poème.

Poésie de Bialik [שירת ביאליק]

17. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

לְבָדִי / חיים נחמן ביאליק

strophe 1	כָּלֶם נִשָּׂא הָרוּחַ, כָּלֶם סָחַף הָאוֹר,
שִׁירָה חֲדָשָׁה אֶת־בִּקְרַח חַיִּיהֶם הִרְגִּינָה;
וְאֵנִי, גּוֹזֵל רֶךְ, נִשְׁתַּכַּחְתִּי מִלֵּב
תַּחַת כִּנְפֵי הַשְּׂכִינָה.	strophe 4	וְכִשְׁפָּלָה לִבִּי לַחֲלוֹן, לְאוֹר,
וְכִשְׁצִרְלִי הַמָּקוֹם מִתַּחַת לַכִּנְפָה -
כְּבִשָּׁה רֹאשָׁה בְּכַתְפִּי, וְדַמְעָתָה עַל־דָּף
גְּמָרְתִּי נִטְפָה.
strophe 2	בָּדָד, בָּדָד נִשְׁאַרְתִּי, וְהַשְּׂכִינָה אֶף־הִיא
כְּנֹף יְמִינָה הַשְּׂבוּרָה עַל־רֹאשִׁי הִרְעִידָה.
יָדַע לְבִי אֶת־לִבָּהּ: חֲרָד חֲרָדָה עָלִי,
עַל־בְּנָה, עַל־יְחִידָה.	strophe 5	חֲרָשׁ בְּכַתָּה עָלִי וְתַתְּרַפֵּךְ עָלִי,
וְכִמּוֹ שָׂכָה בְּכִנְפָה הַשְּׂבוּרָה בְּעַדִּי:
"כָּלֶם נִשָּׂא הָרוּחַ, כָּלֶם פָּרְחוּ לָהֶם,
וְאוֹתָר לְבָדִי, לְבָדִי..."
strophe 3	כָּבֵר נִתְגַּרְשָׁה מְכַל־הָאֵיּוֹת, רַק־עוֹד
פְּנֵת סֵתֶר שׁוֹמֵמָה וְקִטְנָה נִשְׁאַרָה -
בֵּית־הַמִּדְרָשׁ - וְתַתְּכֶס בְּצֵל, וְאֶהֱי
עִמָּה יַחַד בְּצָרָה.	strophe 6	וְכַעֲיֵן סִיּוֹם שְׁלִי־קִינָה עֲתִיקָה מְאֹד,
וְכַעֲיֵן תַּפְּלָה, בְּקִשָּׁה וְחֲרָדָה כְּאַחַת,
שְׁמָעָה אֲזִנִּי בְּכִיָּה הַחֲרִישִׁית הִיא
וּבְדַמְעָה הִיא הָרוֹתַחַת -

D'après ce poème, le poète et la Présence divine [שכינה] dépendent l'un de l'autre.
Expliquez et illustrez cette affirmation.

Poésie de Uri Zvi Grinberg [אורי צבי גרינברג]

18. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

שִׁיר נֶס הַשִּׁיר / אורי צבי גרינברג

כָּל שִׁיר אֲמַתִּי – הוּא נֶס:
הוּא פְּתִיחַת הַשָּׁעַר וְהַפְּסָלֶת הַיִּלּוֹן:
מְשִׁיב רִיחוֹת הַנִּחוּחַ מִן הַשָּׂדֶה הָאֲבוּד:
מֵאֲבֵי הַנַּחַל וּמִנְפֶּשׁ הַבְּאֵר וְהַקִּילּוֹן:
לְשֵׁם עֲפוֹת צִפּוֹרִים בְּעֵינֵי סְגוּרוֹת:
כִּנְף לְמִטָּה וְכִנְף לְרוֹם – –

הַיְלָדוֹת הֵיא מַעְבֵּר מִזֶּה שֶׁל הַתְּהוֹם:
הַשָּׁמֶשׁ עוֹלָה שָׁם כָּלֵב הַלְּבָבוֹת הַקּוֹרְנִים
בְּשִׁאֲגַת כְּסוּפָם לְמַעְלָה מִן הַלּוֹם.

אֲנִי מְמַשֵּׁשׁ אֶת הָעֲנָפִים וְגִזְעֵי הָעֲצִים הַחֲמִים
אֶת הָרִגְלִים הַדְּקוֹת שֶׁל אֵילוֹת הַשָּׂדֶה
וְאֶת גּוֹפָן,
וְאַחֲרֵי צִפּוֹר מִדְּדֵה־שֵׁם גַּם אֲנִי מִדְּדָה.

הָאֵם אֵינָנָה, לֹא אֲדַע מְקוֹם עֲפָרָה
אֶךְ טְבוּעָה הִיא בְּמַהוּתִי בְּכֶסֶף שִׁיבְתָּה וְתַמַּת הַנִּעְרָה.
וְשִׁיר הָעֶרֶשׁ עַל גְּדֵי הָאֶהָב
שֶׁנִּסְעַ לְסַחֲוֹר מִגְדִּים
צִימוּקִים וְשִׁקְזִים וּוְרָדִים
הוֹמָה בְּלֵב כִּכְנֶרֶת־נְגוּנִיו שֶׁל הָאֵב.
אֲנִי אוֹהֵב הַמֵּאֲכָלִים וְהַבְּשָׂמִים שֶׁהוּא אֶהָב
וְכוֹאֵב כָּאֵב גְּלוּת הַשְׂכִּינָה אֲשֶׁר הוּא כָּאֵב.

De quelle manière l'enfance, la nature, la mère et le père s'esquissent dans ce poème ?
Expliquez et illustrez vos propos.

19. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

שִׁיר אִמִּי וְהַנַּחַל / אורי צבי גרינברג

ואולי אֵל הַנַּחַל הֵוא מִימֵי הַנְּעוּרוֹת
הַשׁוֹטֵף פִּי סָדְגוּ שֶׁל הָעֵץ הַפְּרוֹת
הַמְּלַחֵךְ אֶת גְּדֵרוֹת הַזְּרָדִים הַחוּמִּים
שֶׁל גַּנֵּי הַפְּרוֹת שָׁם, תָּבוֹא הַנְּעֶרָה
אֲדַמַּת הַשָּׁעַר, הִיא אִמִּי... דְּמָדוּמִים.
וְתַפְשִׁט בְּגָדֶיהָ וּבְכַתְנֶת מְשִׁיָּה
תֵּרֵד שָׁם בַּנַּחַל, אֲרָאָנָה שׁוֹחָה:
אֱלֹהִית הִיא בְּמִים נָאוֹה בְּכַחֶה!
דוּמְיָה וְנִיחוּחַ פְּרוֹת מִסְבִּיב.
וְאֵנִי עוֹד אֵינֶנִּי בִּיקוּם וְאָבִי
עוֹדוֹ עֲלָם בְּנוֹף בֵּית אִמּוֹ וְאָבִיו.

וְהִנֵּה הִיא עוֹלָה מִן הַנַּחַל... אִמִּי:
הַנְּעֶרָה הַבְּרָה אֲדַמַּת הַשָּׁעַר
בְּלִבְנֶת הַבְּתוּלִים בְּכַתְנֶת מְשִׁיָּה
וְאֵין הִיא רוֹאָה אֶת בְּנֵה הַמְּבֻגָּר
הַעוֹמֵד וְרוֹאָה אֶת אִמּוֹ בְּעוֹלָם
וְנֶעֱרָה הִיא בְּטֶרֶם-עַתָּה, בְּאַשְׁמָה
נוֹגֶה רֹאשָׁה בְּעֶרֶב יוֹם אֵל גְּדֵרוֹת
הַזְּרָדִים הַחוּמִּים
שֶׁל גַּנֵּי הַפְּרוֹת,
שְׁנוּסָפָה עַל מִתְקָם מִתִּיקוֹת דְּמָדוּמִים..

הֵה הַכְּסִיף זֶה הָרֹאשׁ וְהַשְּׁלֵג זֶה הָרֹאשׁ
עַדִּי שְׁנוֹכָפֶשׂ בְּדָמוֹ בְּעֶפֶר
שְׁנֹשְׁפֶף בִּידֵי גוֹי גְּרָמָנִי בְּאַכְזָר.
וְהֵבֵן לֹא שָׁלֵם וְאֵת הַבוּר לֹא חָפַר.

Le poète décrit sa mère à deux périodes de la vie de sa mère.

De quelle manière la mère est-elle décrite dans chacune de ces périodes ? Expliquez comment les descriptions de la mère contribuent à la construction du sens du poème.

20. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

אליהו הנביא / אורי צבי גרינברג

...שָׁשָׂה מִלִּיּוֹנִים כּוֹסוֹת אֱלִיהוּ בְּדָם תַּחַת יַיִן.

שָׁשָׂה מִלִּיּוֹנִים בְּגִיחֶרֶץ, כִּי הָנָם בַּמֶּתִים.

לֹא יָבֹא אֱלִיהוּ לְפָקֵד נוֹיָהֶם,

שָׁם יוֹשְׁבִים הַמְרַצְחִים;

וַיָּדוּ לֹא תִגַּע בְּכַפּוֹת הַמִּנְעוּל.

לֹא יָבֹא אֱלִיהוּ לְטַעַם מְכּוֹסוֹת

בְּהֵן דָּם תַּחַת יַיִן לְסַעֲוֹדַת הַגּוֹיִים.

יָרַח שֶׁל פֶּסַח וּשְׂדֵה כּוֹכָבִים...

דּוּמִיָּה, דּוּמִיָּהוּ – –

אֶפְלוּ בַחֲלוּם לֹא אֶקְלַע אֱלִיהוּ!

צָרִיד לַעֲבֹר יָם אֶפְלוּ בַחֲלוּם – –

הוא נִשְׁאָר עַל קִבְרוֹת־יְהוּדִי־בְכָאֲכֶם:

הֵם אֶהְבּוּהוּ וְהוא אֶהָבֶם.

הֵם הָיוּ סִבְלָנִים וְרָצוּ לַחֲכוֹת לוֹ,

אֲבָל הַגּוֹיִים לֹא נִתְּנוּ לַחֲכוֹת.

הוא נִשְׁאָר עַל קִבְרָם: הִיְהוּדִי הִיחִיד

לְבִלְתִּי מְרָמָה... כְּאֻמְרַת הַגּוֹיִים,

כִּי אֵינָנו גּוֹף חַי מִבְּשָׂר וּמִדָּם.

שָׁם יֵשֵׁב לוֹ בְּדָד, שָׁם יֵשֵׁב לוֹ יָדָם

יוֹמָם וְלַיִל בְּאֶבְלוֹ סְחוּר סְחוּר,

הַרְף וְקִיץ, גֶּשֶׁם וּכְפוֹר.

לֹא יִקְצֹף עָלָיו גּוֹי, לֹא יִנְבַּח עָלָיו כָּלֵב,

כִּי אֵינָנו גּוֹף חַי מִבְּשָׂר וּמִדָּם.

הוא רוֹחֲנוּ בְלִבָּד, הוא הִדּוּי לֹא דְמוּת,

תַּחֲתִיו גּוֹלְלִים: מְרַחֲקִים־מְרַחֲקִים

וְזַעֲמִים חֲנוּקִים:

כִּי לֹא תִנְחוּמִים

כִּי לֹא שְׁלוּמִים – –

Décrivez le personnage de *Elijah hanavi*, tel qu'il apparaît dans ce poème, puis expliquez de quelle manière ce personnage met en lumière la réaction du poète face à la Shoah.

21. Lisez le poème ci-dessous, puis répondez à la question qui suit.

תפלה אחרונה / אורי צבי גרינברג

הִרְפִּינִי, אִם רְצוֹנְךָ בְּךָ, כְּאִשֶּׁר תִּכְף אֵילָנוֹת
בְּכַבֵּד הַבְּרָכָה הַמְתוּקָה מִתְמוּז עַד תִּשְׁרִי,
כִּי גַם אֲנִי עֲצִיף עִם יְבוֹל הַיְּגוֹנִים הַכְּבֵּד;
אֲךְ אֵל נָא תַעֲקֹרְנוּ מִשְׁרָשׁ זֶה הָאֲדָמָה,
כִּי בְּחִרְנוּ לַהֲיוֹת בָּהּ כְּמוֹ שִׁשְׁתִּלֶּת אוֹתָנוּ
בְּעֵגוֹל הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת.

אִם גָּזַר הוּא מִפִּיךָ: בֵּל יִגַּע מִצְחָנוּ בַּגְּבִהוֹת
וְלֹא נַעֲפִיל עַל שְׁלֵבִים בְּסֶלֶם הָהָב בְּחִזּוֹן –
תִּגְנוּ וְנִכְרָה בְּרִית עִם אֲדָמְתְּךָ הַחַיָּה
בְּעֵמֶק־הָאָדָם הַיָּפָה,
וּבְלִיחַ חַיִּינוּ מְחַה שְׁלוֹשׁ אוֹתִיּוֹת: מָוֶת.

D'après ce poème, expliquez et illustrez le lien que les hommes entretiennent avec les arbres et la terre.

Bonne chance

Tous droits réservés à l'État d'Israël.
Toute copie ou publication est interdite sans l'autorisation du
Ministère de l'Éducation.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.